

C-230/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. április 13.

A kérdést előterjesztő bíróság: Ondernemingsrechtbank Gent Afdeling Gent (a vállalkozási ügyek
genti bíróságának genti részlege, Belgium)**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2023. február 16.

Felperes:

CV REPROBEL

Alperes:

NV COPACO BELGIUM

Az alapeljárás tárgya

A felperes – a CV REPROBEL (a továbbiakban: REPROBEL) – lényegében egyrészt kifizetetlen számlák miatt (héával együtt) 28 614,49 euró, másrészt pedig 2861,44 euró összegű kártérítés – kamatokkal növelt összegben történő – megfizetésére kéri kötelezni az alperest. Az alperes – az NV COPACO BELGIUM (a továbbiakban: COPACO) – a kereset megalapozatlanság miatti elutasítását kéri.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján előterjesztett jelen kérelem arra a kérdésre vonatkozik, hogy az a szervezet, amelyet az állam a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében vett méltányos díjazás beszédésével és felosztásával bízott meg, és amely felett az állam gyakorolja a felügyeletet, olyan szervezetnek minősül-e, amellyel szemben valamely magánszemély a védekezése érdekében hivatkozhat az e szervezet által az adott magánszeméllyel

szemben hivatkozott nemzeti rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetlenségére, hogy az említett irányelvi rendelkezés közvetlen hatállyal rendelkezik-e, és hogy a nemzeti bíróságnak mellőznie kell-e az e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen nemzeti rendelkezés alkalmazását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Olyan szervezetnek minősül-e a REPROBEL-hez hasonló szervezet annyiban, amennyiben azt az állam királyi megbízás útján az állam által meghatározott, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében vett méltányos díjazás beszedésével és felosztásával bízta meg, és felette az állam gyakorolja a felügyeletet, amellyel szemben valamely magánszemély a védekezése érdekében hivatkozhat az e szervezet által az adott magánszeméllyel szemben hivatkozott nemzeti rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetlenségére?

Jelentőséggel bír-e e kérdés megválaszolása szempontjából, hogy az állam által e szervezet felett gyakorolt felügyelet többek között a következőket foglalja magában:

- o e szervezet kötelezettsége arra, hogy a reprográfia címén járó díjak beszedéséhez és felosztásához egyaránt szükséges, a díjfizetésre kötelezettekhez intézett információkéréseinek másolatait minden esetben megküldje a hatáskörrel rendelkező miniszternek, hogy ez utóbbi folyamatosan tájékoztatva legyen arról, hogy a szervezet milyen módon gyakorolja felügyeleti jogát, és eldönthesse, hogy indokolt-e az információkérések tartalmát, számát és gyakoriságát miniszteri rendeletben oly módon meghatározni, hogy azok a lehető legkisebb mértékben akadályozzák az információkérések címzettjeinek tevékenységét;
- o a szervezet kötelezettsége arra, hogy a miniszter megbízottját felkérje arra, hogy a reprográfia címén járó arányos díjak beszedéséhez szükséges információkérést küldje meg a díjfizetésre kötelezetteknek, a kereskedőknek – függetlenül attól, hogy nagy- vagy kiskereskedőről van-e szó –, a lízingtársaságoknak vagy a készülék-karbantartással foglalkozó vállalkozásoknak, ha a díjfizetésre kötelezett nem működött együtt a beszédésben, aminek keretében a szervezet arra is köteles, hogy ezen információkérés másolatát megküldje a hatáskörrel rendelkező miniszternek, hogy ez utóbbi oly módon határozhassa meg az információkérések tartalmát, számát és gyakoriságát, hogy azok a lehető legkisebb mértékben akadályozzák az információkérések címzettjeinek tevékenységét;
- o a szervezet kötelezettsége arra, hogy jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező miniszter elé terjessze a reprográfia címén járó díjak

felosztására vonatkozó szabályokat és azok általa történő minden módosítását;

- o a szervezet kötelezettsége arra, hogy jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező miniszter elé terjessze az általa összeállított bejelentési formanyomtatványt, amely nem adható ki jóváhagyás nélkül?

Az is jelentőséggel bír-e a kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a szervezet a következő hatáskörökkel rendelkezik:

- o hatáskör arra, hogy a reprográfia címén járó díjak beszedéséhez szükséges minden információt bekérjen minden díjfizetésre kötelezettől, hozzájárulás-fizetésre kötelezettől, kereskedőtől – függetlenül attól, hogy nagy- vagy kiskereskedőről van-e szó –, lízingtársaságtól vagy készülék-karbantartással foglalkozó vállalkozástól; e tekintetben minden információkérésnek minden esetben tartalmaznia kell az előírt határidő be nem tartása, illetve hiányos vagy hamis információk szolgáltatása esetén kiszabandó büntetőjogi szankciókra vonatkozó tájékoztatást;
- o hatáskör arra, hogy minden díjfizetésre kötelezettet a reprográfia címén járó díjak felosztásához szükséges, a többszörözött művekre vonatkozó valamennyi információ megadására kötelezzen;
- o hatáskör arra, hogy a megbízásának teljesítéséhez szükséges valamennyi információt beszerezze a vám- és jövedékiadó-igazgatási szervektől, a hozzáadottértékadó-igazgatási szervektől és a nemzeti társadalombiztosítási intézettől?

Közvetlen hatállyal rendelkezik-e a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja?

Köteles-e a nemzeti bíróság valamely magánszemély kérelmére mellőzni valamely nemzeti rendelkezés alkalmazását, ha ez az állam által előírt rendelkezés nem egyeztethető össze a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjával, különösen mert az említett cikkel összeegyeztethetetlen rendelkezés díjfizetésre kötelezi az adott magánszemélyt?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2001/29 irányelv) 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja, valamint (52) preambulumbekkezdése

A nemzeti jog hivatkozott rendelkezései

A grafikai vagy hasonló hordozóra rögzített művek magáncélú vagy oktatási célú többszörözéséért a szerzőknek és a kiadóknak járó díjazásról szóló, 1997. október 30-i királyi rendelet (a továbbiakban: királyi rendelet)

A gazdasági törvénykönyv XI. könyve egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló, december 22-i törvény

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A REPROBEL lényegében egyrészt kifizetetlen számlák miatt 28 614,49 euró, másrészt pedig 2861,44 euró összegű kártérítés – kamatokkal növelt összegben történő – megfizetésére kéri kötelezni a COPACO-t. A COPACO a kereset megalapozatlanság miatti elutasítását kéri.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 2 A COPACO az 1997. október 30-i királyi rendelet grafikai vagy hasonló hordozóra rögzített művek magáncélú vagy oktatási célú többszörözése tekintetében kételemű díjazást – egy átalánydíjat és egy arányos díjat – előíró rendelkezéseinek a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjával való állítólagos összeegyeztethetlenségére hivatkozik, amely cikk lehetővé teszi a többszörözési jogot a jogrendjükbe beépítő tagállamok számára, hogy kivételeket állapítsanak meg e jog alól.
- 3 A 2015. november 12-i Hewlett-Packard Belgium ítélet (C-572/13) nyomán, amelyben a Bíróság megállapította, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjával ellentétes a Belgium által létrehozott, átalánydíjak beszédését magában foglaló reprográfiai rendszer, a COPACO 2015 novemberétől 2017 januárjáig, sőt azon túl is felfüggesztette számlái kifizetését. 2017 márciusában lépett hatályba az új belga reprográfiai szabályozás. A kifizetetlen számlák tehát az új szabályozás hatálybalépését megelőző időszakból származnak.
- 4 A COPACO szerint a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja közvetlen hatállyal rendelkezik.

A REPROBEL kétségbe vonja az irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának feltétel nélküli, egyértelmű és pontos jellegét, mivel a tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy saját belátásuk szerint korlátozásokat állapítsanak meg vagy hogy ezt ne tegyék, és hogy részletszabályokkal alakítsák a díjazás méltányos jellegét. A COPACO ezzel szemben arra hivatkozik, hogy e rendelkezés pontos körülményeit, valamint azt a követelményt, hogy annak feltétel nélkülinek, egyértelműnek és pontosnak kell lennie, a Bíróság által

elvégzett azon értelmezések is formálták, amelyekre a rendelkezés kapcsán korábban már alkalom adódott.

- 5 A REPROBEL úgy véli továbbá, hogy különböző okokból nem minősül állami szervnek. A COPACO ezzel ellentétes álláspontot képvisel.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokainak rövid bemutatása

- 6 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy valamely irányelv rendelkezései főszabály szerint csak a nemzeti jogba történő átültetésüket követően rendelkeznek közvetlen hatállyal a tagállam jogában.

2004. november 18-i ítéletében a Bíróság elmarasztalta a belga államot a 2001/29 irányelv késedelmes átültetése miatt, mivel azt legkésőbb 2002. december 22-ig kellett volna átültetni (2004. november 18-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-143/04).

Kivételes esetekben, valamint ha az irányelvet nem ültették át a belga jogba határidőn belül, és nincs lehetőség az irányelvvel összhangban álló értelmezésre, a nemzeti rendelkezéseknek háttérbe kell szorulniuk az irányelvben foglalt uniós jogi rendelkezésekkel szemben, és az irányelv rendelkezéseit a belga jogrend szabályozásaként kell alkalmazni. Amint az a fenti 4. és 5. pontból kitűnik, a felek eltérő álláspontot képviselnek az e tekintetben alkalmazandó feltételek teljesülését illetően.

- 7 Az, hogy a REPROBEL állami szervnek minősül-e, a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint jelentőséggel bír annak megállapíthatósága szempontjából, hogy horizontális (magánszemélyek közötti) vagy vertikális (valamely magánszemély és az állam, illetve annak intézményei közötti) jogvitáról van-e szó. Az utóbbi esetben akár közvetlenül is lehet hivatkozni az irányelv rendelkezéseire. Az „állami szerv” fogalmának pontos értelmezését illetően továbbra is eltérőek az álláspontok, ami nem szolgálja a jogbiztonságot, és kizárólag a Bíróság tisztázhatja azt a kérdést, hogy a REPROBEL-t uniós jogi értelemben vett állami szervnek kell-e tekinteni.
- 8 Abban az esetben, ha a jelen ügyben vertikális jogvitáról van szó, valamely magánszemély közvetlenül hivatkozhat az irányelv rendelkezéseire az állammal vagy annak intézményeivel szemben, ha e rendelkezések feltétel nélkül, egyértelműen és kellően pontosan vannak megfogalmazva. A felek nem értenek egyet abban, hogy a jelen esetben ez az eset áll-e fenn.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a feltétel nélküli, egyértelmű és kellően pontos megfogalmazás követelménye teljesül, ha a tagállamokat meghatározott magatartásra kötelezik, és/vagy egyértelmű és pontos eredménykötelezettséget írnak elő számukra.

Az a megállapítás, hogy a tagállamok választási lehetőséggel rendelkeznek, nyilvánvalóan nem összeegyeztethetetlen azzal a feltétellel, hogy az irányelvi rendelkezésnek feltétel nélkülinek és kellően pontosnak kell lennie (2009. február 12-i Cobelfret ítélet, C-138/07; 2022. március 17-i Daimler ítélet, C-232/20).

- 10 Az értelmezés szükségessége nemcsak valamely irányelvi rendelkezés pontatlan vagy nem egyértelmű jellege miatt merülhet fel, hanem azért is, mert adott esetben értelmezésre van szükség anélkül, hogy magának a rendelkezésnek az egyértelmű, pontos vagy feltétel nélküli jellege kétséges lenne.

Az ilyen értelmezés kizárólag a Bíróság, nem pedig a nemzeti bíróság feladata.

- 11 Az ügy középpontjában a „méltányos díjazás” fogalmának értelmezése áll, amellyel a Bíróság a múltban e fogalom részletesebb tartalmi értelmezésére irányuló előzetes döntéshozatal iránti kérelmek nyomán született különböző ítéletekben foglalkozott, annak megállapítása nélkül azonban, hogy pontatlanul vagy nem egyértelműen megfogalmazott rendelkezésről lenne szó.